

नियमित दिवाणी दावा नं. ११३७/२०१५ मधील आदेश नि.क्र. १४

(CNR No. MH50130017302015)

१. वादी यांनी प्रस्तुत अर्ज दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश २६ नियम ९ प्रमाणे दावा मिळकतीसंदर्भात मोजणी करण्यासाठी कोर्ट कमिशनर नेमणुकीबाबत दाखल केला आहे.
२. प्रतिवादी यांनी अर्जास म्हणणे दाखल केले नाही. सबब, सदरचा अर्ज विना म्हणणे चालविण्यात आला.
३. वादीच्या विधीज्ञानी तोंडी युक्तीवाद केला. वादीचे असे म्हणणे आहे की, दावा कलम १ मधील मौजे मुंगशी वा. ता. बार्शी येथील गट क्र. ३२३ एकुण क्षेत्र ०२हे.०२आर ही वडिलोपार्जित खरेदी मालकीची व कब्जे वहिवाटीची आहे. त्यावेळेपासून वादीची मालकी हक्काने प्रत्यक्ष कब्जेवहिवाटीची आहे. वादीचे वडिल ४०-४५ वर्षांपूर्वी मयत झाले आहेत. त्यानंतर दावा जमिन वादी व त्यांचे भाऊ चंद्रकांत यांचेत १९८२ साली झालेल्या वाटपानुसार आलेली आहे. दावा मिळकतीचे पुर्वेस लगतच गावठाणचे क्षेत्र खुल्या स्वरूपाचे आहे. दावा मिळकतीमधून पूर्व भागातून वैराग- मोहोळ रस्ता गेलेला आहे. त्या रस्त्याचेही पुर्वेकडील बाजूस दावा मिळकतीचे काही क्षेत्र शिल्लक राहिलेले आहे. सदर क्षेत्राचे पुर्वेस दावा मिळकतीचे हद्दी व खुणांचे दगड होते व आहेत. दावा जमिनीचे सदरचे क्षेत्र गावठाणालगत असल्याने वादीने ते वहितीखाली आणलेले नाही. याचा गैरफायदा प्रतिवादी घेत आहेत. प्रतिवादींनी त्यामध्ये अतिक्रमण करून ग्रामपंचायतीचे गाळे बांधून ते व्यापारी तत्वाने विक्री करणेसाठी चालू केले आहेत. प्रतिवादी हे दावा मिळकतीत वादीचे शांततामय कब्जे वहिवाटीस हरकत करून दावा जमिनीच्या हद्दी व खुणांचे दगड उपटून ते दावा जमिनीत रेटून काही प्रमाणात अतिक्रमण केलेले आहे. वादीने निरंतर मनाईचा दावा दाखल केला आहे. न्यायालयीन आयुक्ताची नेमणुक करून दावा मिळकतीचे हद्दी कायम करून हद्दीखुणा निश्चित करणे जरूरीचे आहे. त्यामुळे आपसातील वाद कायमस्वरूपी मिटण्यासाठी संयुक्त मोजणीसाठी न्यायालयीन आयुक्ताची आवश्यकता आहे. प्रतिवादीने सदर अर्जास हरकत नोंदवली नाही.
५. अर्ज व म्हणण्याचे अवलोकन केले. सदरचा दाव्याचे व अर्जाचे अवलोकन केल्यास असे दिसून येते की, वादीने सदर दावा प्रतिवादी विरुद्ध निरंतर मनाईसाठी दाखल केलेला आहे. वादीच्या म्हणण्यानुसार दावा दाखल केल्यानंतर प्रतिवादींनी त्यांच्या क्षेत्रात काही प्रमाणात अतिक्रमण केले आहे. वादपत्रांचे अवलोकन केले असता उभय पक्षामध्ये हद्दीखुणाबाबत वाद आहे असे दिसते. त्यामुळे सदर वाद संपुष्टात आणणेकरीता स्थानिक

तपासणी आवश्यक आहे. परंतु याठिकाणी हे नमूद करणे जरूरीचे की, वादीने दाव्यामध्ये व अर्जांमध्ये कथन केले आहे की, अलिकडील काळात प्रतिवादीने वादीचे क्षेत्रामध्ये हरकत अडथळा निर्माण केला आहे व अतिक्रमण केले आहे. वादीने सदर अर्जाचे पुष्ट्यर्थ प्रतिज्ञापत्र सादर केले आहे. उभय पक्षातील वाद व वादीचे अर्जातील कथने ध्यानात घेता सदर प्रकरणामध्ये दावा मिळकतीच्या हद्दीबाबत वाद असल्याने सदर वाद निर्णायक करण्याकरीता न्यायालयीन आयुक्तामार्फत स्थानिक चौकशी करणे आवश्यक आहे.

६. सदर अर्जाचे स्वरूप, दाव्याचे स्वरूप व वादी मागणी करीत असलेला अनुतोष ध्यानात घेता प्रस्तुत अर्ज मंजूर केल्यास मोजणी होवून हद्दीखुणा कायम होतील व त्यामुळे वाद संपुष्टात येणार आहे. वादीने मागितलेली मागणी पाहता सदर मागणी न्यायाच्या दृष्टीने मंजूर करणे महत्वाचे आहे. दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश २६ नियम ९ प्रमाणे न्यायालय वादातील बाब स्पष्ट करण्याकरीता स्थानिक तपासणी करीता कोर्ट कमिशनरची नेमणूक करू शकते. सदर प्रकरणामध्ये उभय पक्षातील वाद ध्यानात घेता सदर वाद निर्णायक करण्याकरीता स्थानिक तपासणी आवश्यक असून हद्दीखुणांसह मोजणीचा अहवाल हा अभिलेखावर येणे गरजेचे आहे. सदर अर्ज मंजूर केल्यास प्रतिवादीचे काहीही नुकसान होणार नाही. सदर अर्ज मंजूर केल्यास दाव्याचे कामकाज गुणावगुणावर चालून निकाल देण्यास मदत होणार आहे. त्यामुळे सदरचा अर्ज मंजूर करणे उचित होईल. वादीच्या विधिज्ञांनी मोजणीचा संपूर्ण खर्च वादीने करण्यास अनुमती दर्शवली आहे.

७. सबब उपरोक्त सर्व कारणमिमांसा ध्यानात घेता दिवाणी प्रक्रिया संहितेचे आदेश २६ नियम ९ चे तरतुदी प्रमाणे सदर अर्ज मंजूर करणे न्यायाच्या दृष्टीने योग्य व आवश्यक आहे म्हणून खालील आदेश पारित करण्यात आला.

आदेश

१. वादीचा अर्ज मंजूर करण्यात येतो.
२. मा. उपअधिक्षक, भुमि अभिलेख, बार्शी यांची कोर्ट कमिशनर म्हणून नेमणूक करण्यात येते.
३. कोर्ट कमिशनर यांनी मौजे मुंगशी (वा), ता. बार्शी येथील गट नं. ३२३ क्षेत्र ०२हे. ०२ आर या गटाची मोजणी करावी व हद्दीखुणा कायम कराव्यात. त्याचा कमिशन अहवाल नकाशासह मे. कोर्टात दाखल करावा.
४. मोजणीअंती सदर मिळकती पैकी कोणीही कोणाकडे अतिक्रमण केले असल्यास

त्याबाबत टिपण व खुलासा नकाशात स्पष्टपणे नमूद करावा. तसेच कोर्ट कमिशनर यांनी या दाव्याचे अनुषंगाने आवश्यक निरीक्षण आढळून आल्यास अहवालामध्ये नमूद करावे.

५. कोर्ट कमिशनची फी वादी यांनी भरावी.
६. संबंधितांनी आदेशाची पूर्तता करावी.

सही/-

(श्रीमती रेवती पी. बागडे)

दिनांक २१/०७/२०२६.

४थे सह दि.न्या.क.स्तर, बार्शी.

C E R T I F I C A T E

I affirm that the contents of this PDF file Judgment/Order is same word to word as per the original Judgment / Order.

(a)	Name of the Stenographer	:	S.V. Kokate (Grade III)
(b)	Court	:	Smt. Revati P. Bagade 4 th Jt. Civil Judge, J.D.& J.M.F.C.Barshi
(c)	Judgment /Order signed by P.O. on	:	21/07/2026.
(d)	Judgment /Order uploaded on	:	21/07/2026.